

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

UKRAINSKYI ROBITNYCHY VISTI

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Робітничо-Фермерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Р.б. Домі, на ро-ві вулиці Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

БРЕХУНИ Й ПІДБРЕХУВАЧІ.

Ще тільки в минулому числі "Укр. Роб. Вістей" писали ми про те, як буржуазна преса обриває революційні робітничі організації, а головні тіх людей, що стоять на провідних місцях в тих організаціях. Ми вказували також на те, що справжні великі буржуазні газети брешуть обережніше, стараються брехню будувати так, щоб вона більш склалася на правду; а буржуазний підбрехувач не дає: він, як то кажуть, бреше заплісуючи очі й думає, що його не видно. Ми лише в минулому числі "У.Р.В." про це писали, а "Кан. Українець" з 28. вересня якраз потвердив, що воно так таки й є, як ми писали.

Ми не кажемо, що "Кан. Українець", як найдурніший підбрехувач, вмісно підтвердив те, що ми писали. Ні, він... брехав заплісуючи очі, неначе той півень, що, як кажуть люди, свою пісню напам'ять знає, а тому, коли співає — заплісуює очі. На такі дурні брехні не варто б і відповідати, але, знаючи на якого читача ці брехні розраховані, як також, щоб показати на кого і як бреше католицький наймит православною гетьманами — ми скажемо про це наше слово.

Коли в 1917 році покійний Ленін із своїми однодумцями прибув із Швейцарії через Німеччину в заплембованому вагоні в Росію, то всі буржуазна преса, як скажена, в один голос кричала, що Ленін — німецький шпін, що його підкупив кайзер і т. ін. На "доказ" цього та сама буржуазна преса містила фотографії чеків, якими-б то неначе мав уряд кайзера виплачувати Леніну через шведські та інші банки величезні суми грошей. Пізніше, коли вже Ленін був головою радянського уряду — чи мало ми читали в буржуазній пресі, що Ленін наскладав собі мільони в англійських та французьких банках та понакуповував палат в столицях капіталістичних держав?

Де-же це все діло? Де ті Ленінові мільони та палати? Чому та брехлива преса ані словом тепер про них не згадує? Аде-же цілому світові відомо, що поза своїми творами, які є тепер найціннішим скарбом працюючої класи — Ленін після своєї смерті ніякого майна не лишив. Ні, правда, лишив: після своєї смерті він лишив крісло на колісцях, в якому він сидів в часі своєї недуги; те крісло було однією маєткою (поза його власними творами), що лишилася після його смерті. Те крісло радянська влада хотіла забрати до музею, але дружина Леніна сказала, щоб його віддати в приют калі-жовнів, ветеранів горожанської війни, щоб один з тих жовнів, що стратив ноги в часі боротьби за радянську владу, мав на чому сидіти.

"Кан. Українець" з 28. вересня пише, що Троцький, Радек, Крассі, Колонтай і інші революціонери мають в закордонних капіталістичних банках мільйони суми та мають в капіталістичних державах палати. Ми не будемо тут з такою дурною брехнею сперечатися. Але нам цікаве ось що: капіталісти, інші уряди, капіталістичні газети беззастановно кричать, що російські комуністи дають гроші на пропаганду в Китаю, Індії, в Англії, в Злучених Державах, в цілому світі. Кажуть, що вони дають ці гроші дуже тайно й слуги капіталістів, різні шпінти, докладають всім старан, щоб перелопатити "московські рублі". Навіть наїзди доконують з тою метою на радянські представництва за кордоном. І одночасно ті самі капіталісти такі добрі люди, що дозволяють Троцькому, Радєкові, Колонтай перетримувати мільйони доларів у своїх банках?

Щось тут не тее... Коли вже на світі найдеться такий дурень і повірять "Кан. Українцеві", що російські комуністи мають мільйони в капіталістичних банках, то нехай-же він спитає пришелюючого редактора, чому самі капіталісти допомагають комуністам ті мільйони скривати у своїх банках? Хіба воно "Кан. Українець" заперив американських, англійських та шведських капіталістів, що ті мільйони не будуть вжиті на комуністичну пропаганду?

Одночасно "Кан. Українець" пише, що французькі комуністи: "Марсель Кашен, Ренард Джін, М. Марті, Д. Ренолт" і ін. мають у Франції фабрики, філярки і мільйони в банках та є визискувачами.

Оце так справді чудасія! Дивовижна країна ота Франція. У ній комуністи мільйонерами, а капіталісти — певно пролетарями. І взяли оті французькі капіталісти-пролетарі та посадили мільйонерів-комуністів в тюрму. Такий небезпечний заворот голови вчепився редактора "Кан. Українця".

Марсель Кашен, комуністичний посол французького парламенту, сидить в тюрмі. Анрі Марті (а не М. Марті, як його називає "Кан. Українець") французький суд засудив на десять літ тюрми. Анрі Марті ще в часі революції на Україні був провідником повстання матросів французької флотії на Чорному морі. Він довго сидів за це у французькій в'язниці, французьке робітництво вибрало його з в'язниці послом до парламенту. Другого комуніста засуджено на 30 літ тюрми. Ці комуністи, пісая брехню "Кан. Українця", є мільйонерами, визискувачами. Іх він називає "більшовицькими герштами", "обманцями", "шулерами".

За що? За те, що вони влігнулися за поневоленим французькими капіталістами бідним мароканським народом, що закликали війська не мурдувати Мароканців. Коли так, то всі оборонці поневоленого польського шляхтою українського народу, всі ті, що сидять по шляхетських тюрмах — це "обманці", "шулери", "гершти", а ті що б'ються в равах в польського воеводи у Львові з польськими міністрами, з генералами, завоюювачами Галичини, всі оті Дедикевичі, Левицькі, Твориди, наслідники Володимира Бачинського, як їх називає "Новий Час" — всі вони для "Кан. Укр." чесні, поважні, народні діячі.

Та бо ми бачимо, що "Кан. Українець" Шевченка й Драгоманова зараховує до тих, яких він називає "обманцями", "шулерами", "герштами" і в статті "Жиди й окупація" ("Кан.

Укр." числа 13. і 14.) кличе своїх читачів не вірити їм, бо, мовляв, "Ми вже кривою скінчили поетичні мрії про те, що "ні жиди, ні ляка" (слова Шевченка). Вчепившись тих, що йдуть за ідеями Драгоманова або Шевченка, "Кан. Українець" каже, що вони мають в собі отрую, що вони затроєні "най-дурнішими фантазіями". Ось що пише "Кан. Укр." з 7. вересня про такі українські організації, що захоплюються Шевченком:

"Ті спілки не мають ніякого осередка: не хаос з темряви, мрак й неясність. Той хаос не має ніякої спільної думки-ідеї. Провідник його або вигукують охляпи чужих фантазій (більшовицьких), або свої ідеї в розді такіх:

"Будем драти панє брата, з ютайка онучи".

Ми нічого не кажемо на те, що "Кан. Українець" називає ідеї Шевченка більшовицькими. Це-ж багато краше, ніж би він мав ідеї Шевченка пристосовувати до своєї смітничкової гетьманщини. Перекручування-ж слів поета найкраще свідчить, хто є справжнім обманцем і шулером.

Не обороняємо ми також славних імен революціонерів, що роками томляться в капіталістичних тюрмах чи то Парижу, чи Львова, перед брудною лайкою побожного редактора Хвальба "Кан. Українця" зробила-б цим людям велику кривду. Ми тільки вказуємо, як чорно брешуть капіталістичні підголоски. Ми вказуємо, що підбрехувач в сто раз більше й поганіше бреше за того, кому він служить. Мусить брехати Пан сам так подло брехати не хоче, бо хоч для зверхності хоче затримати самоповагу. А отака шантрапа за кавалок охлану бреше навіть заплісуючи очі... Бо до страсти немає нічого. Бо навіть в голові у нього замість розуму — січка.

ОБРИЗУЮТЬ АВТОНОМІЮ.

Центральний уряд Чехо-Словацький крок за кроком обмежує автономію права Закарпаття. Недавно знесено третю інстанцію в адміністративних справах в Ужгороді, а вирішення цих справ передано міністерству в Празі.

У зв'язку з цим владний мовець "д-р Ляшко домагається в кошничьк журналі "Чехословацьке право" заведення обов'язкової мови чеської в судових актах. Слід зазначити, що місцевих інтелігентів, що покінчили чеські високі школи, не приймається на державну службу, а відповідні місця обсаджуються некваліфікованими чеськими експортниками.

Чехізація закарпатського шкільництва поступає без задержки вперед, розуміється при допомозі чеського уряду й чеських урядовців.

Закарпаття в дзеркалі останніх подій.

У зв'язку з акцією лорда Ротермера оживилося на Закарпатті політичне публице життя. Майже вся московфільська інтелігенція переорієнтувалася на Мадярів. Всі відпавши від аграріїв московфільські провідники мовчати, чекаючи від акції лорда Ротермера здійснення автономії. Народні демократи розпалися й або мовчать, або прозявають свою згоду з акцією мадярів.

Чеська влада старалася всіми способами визвати протест ЦНР Ради проти акції лорда Ротермера що до ревізії границь, та ЦНРРада покинула мовчати. В протривагу цій немилій владі мовчанці старатється чеський уряд устроювати всякі можливі протести. Так під

СТРАШНІ ДНІ В МИКУЛИЧИНІ.

Остання нечувана катастрофа не минула й Микуличина, хоч так місцеві Гуцули, як й літники привикли до частих навіть зливних дощів, що від 26. серпня майже не уставали. Ніччю з 30. на 31. серпня вже по всяк час виявила дика природа свою мовчливість. Страшна невидима чаша злива з градами та блискавками стрівожила населення, що кожний з трепетом чекав у своїх чотириох стінах кінця світа. Тимчасом церковні дзвони та гудки трьох тартаків ударили на тривогу, сповіщаючи, що йде нещастя.

Прут миттю наповнив своє русло рвучими зимними водами, а за ним залив цілу долину, при якій положена середина Микуличина з церквою й тартаками.

Страшні шкоди вчинила вода мешкальним хатам та промисловим будинкам, а саме тартакам. Млин, положений на правім березі Прута, біля Підлісєва, поплив з водою так, що скоро й сліду з нього не стало. Так страшно пиньдись хвилі, вдариючи об гостинієць, що по недомглі змаганню провалив недалеко церкви гостинієць Ворохта — Яремче. Всі хати між гостинієм і Прутом

залиті водою, кам'яний міст на шляху Ворохта — Яремче біля громадського дому перед деревляним мостом зірваний.

Від Ворохти до Підлісєва в кількох місцях перервані залізничий тор, так що поїзд з Станіславова доїздить тільки до Підлісєва. На північ від Микуличина страшні шкоди також. Вода там опадє та всі забираються до обчислення шкоди та зорганізування допомогової акції.

НОВІ МАТЕРІАЛИ ПРО ГАЙДАМАЧИНУ.

В Харкові в центральному історичному архіві виявлено низку справ до історії Гайдамаччини. Серед них є справа про нещасливу втечу Залізняка на території Харківщини, коли його везли до Сибіру відбувати кару. Є чимало справ про суд та кару над гайдамаками, що їх ухвалив генеральний військовий суд та ствердила генеральна військова канцелярія. Виявлено також чимало листів польських панів, що прохали в тодішніх урядових установах України відшкодування за втрати, заподіяні гайдамаками.

Подорожці страшної повені у Східній Галичині.

ГАЛИЧ І ОКОЛИЦІ У ВОДІ.

Вночі з 30. на 31. серпня з причини зливи в горах і на Підгір'ю в області доплив Дністра зібралось з усіх усюдів тільки води, що перед полуднем 31. серпня поверхня води у Дністрі піднеслася з пів метра на два і пів метра, а в наслідок дальшої зливи того дня таки в околиці і самим Галич всі допливи Дністра та сам Дністер виступили з берегів і залили широкі простори по обох боках, не перебарюючи, чи то людські оселі, чи управні поля, чи пустою стоячі пасовища, чи ліси, чи широкі гостинці, чи вузькі стежки. Два години після полудня вже Галич був відтятий від залізничного двірця та сусідньої на захід громади Залукви, бо вода в Дністровім руслі піднеслась понад 4 метри та виллєла через гостинієць Львів — Станіславів перед мостом двірця.

Перший доплив Дністра — мізерна Луква, що є природною границею між Галичем і Залуквою, виступила з берегів і заллєла західню част Галича та східню Залукви, а також гостинієць Войнилів — Галич на просторі 200 кроків за мостом при вїзді до Галича.

Доц дальше не вгавав, а вода стала побільшувалася так, що перед вечором того дня (31. серпня) рівень води Дністра піднісє до висоти 4'65 метра і лише один прегарний міст для колового руху на Дністрі і середмістя Галича не були покриті водою, прочі всі частини Галича чим раз більше заллєла вода.

Паника. Ті, що їх оселі заллєла вода, бродять заломивши руки у ній та падаючись не знають, що їм робити; ті, що мають щастя мешкати в середмісті і на горі — ходять та пригядуються незоді затоплених та грозі нещастя, а всі власти, а то: наказний комісар з прибічною радою та поліційний постерунок безраднороздідають на магістратській бричці по всіх краях міста та пригядуються, як скоро посувається вода та чимраз більше загрожує людським оселям.

Про запомогову акцію годі подумати, магістрат не має найменшої екекутивної ініціативи. Аж коло 6-тої години власник невеличких лодок самі забралися до роботи і в першу чергу наладнали комунікацію з стцією та Залуквою. Всі за цим прийшло отверєзіння й зарівно магістратники, як і поліційний постерунок, постягли лодки та обслугу для них та так почався рятунковий найбільш загроженн. Мешканці залитих хат Галича по правім березі Дністра почали евакуацію рухомого майна, головнво худоби та дітвори, бо надходяча ніч не предсказувала обниження води.

За те всі оселі Галича, положені на лівім березі Дністра, не могли навіть думати про евакуацію, бо вже були залиті водою поверх 3-ох метрів, а до того не було лодок, хоч у військових казармах на горі лежали замкнені шлюк затні до вжитку лодки менші і більші — "понтони".

Грізна й непамятна була ніч з 31. серпня на 1. вересня. "Ще 1882 року була велика повнь, та не така як тепер" (тоді рівень Дністра вносив 4'20 метра), оповідали старші мешканці, що схоорились в середмісті. Ніхто не спав, бо як спати коли таке нещастя? Завиділо і вєна 1-го вересня заванта. Вода вилла на 10 центиметрів, але на дальше цілі простори від Залуквського узгір'я по залізничий тор Львів — Станіславів залиті водою — одне море.

Втрали матеріальні величєні. Жертв в людях мабуть нема, з рєштою аж по уступленні води можна буде усталити статистичними даними грозу шкоди.

Як сказано, вода заллєла цілий Галич, крім середмістя і гори, а при цім навіть магазин і канцелярію кооперативи "На-

В ДОЛИНІ ЧЕРЕМОША.

Наслідком хмаролому дня 30 серпня в Чорногорі, Черемош розгулявся від своїх джерел аж до Прута й своєю стихійною силою знищив половину Гуцульщини. Стан води був 8 метрів понад нормальний, до чого причинилось й те, що польсько-жидівсько-румунське товар-во для експлоатації дерева (Galiejyska Spółka) рятуючи свої гати (клязи) казало випустити з них воду, що річ ясна, вплинуло на підвищення загального стану води. Бо, що то їм то шкодить, що вода заллє уся долину обх Черемошів і розбиває іх ковками людські оселі та ґрунти. Треба в першу чергу рятувати свій капітал. У великій мірі вини за цю катастрофу поносить якраз вони, бо постоїтні нищення швіс забірає горам цю охорону перед вітрами та обильними опадями, ніщо не спиноє сили води, яка, не стрічаючи опору, жєне усею силою на доли, нищить по дорозі усе, та лишає за собою одну руїну.

А друге: мільони кубічних метрів вже зрубаного дерева, колюсального не раз розміру ковбків, чекає на берегах Черемоша, якраз такої меткої води, щоб дістатися легким коштом до кули, а то й дальше до тартаків, а звідси на залізницю в світ, бо визнання в дараби (сплави) коштує гроші, хоч як мінімально оплачують вони Гуцулів — зарібників. Нема навіть чого боятися, що дерево по дорозі дєсь загубиться, бо навіть тепер в цьому великому нещасті, мимо окремого розпорядку староста, що тільки значене дерево є власністю "Спілки", а решта — призначене на відбудову доріг, іх агенти крадкки значать вже тепер все нанєсене дерево, щоб лиш "Спілка" не втратила. А скільки в тих безтрасних стоках дерева, що задержалися на берегах Черемоша та й на людських полях, людського дерева часом з будинків?

Тому сьогодні є знищених більше 50 мостів, а дорогу заборав Черемош і до Жабя й до Тюдева, Розтїк, Білоберезки — Цетерік і Ясєнова, а на Білому Черемоші до Яблонці Гриняві й нема мови, щоб неперезимоною порою ця дорога була направлена.

ВЕЛИКИЙ ВИЛИВ ПРУТА.

З вівторка на середу, з 30-го на 31-го серпня, зірвалася страшна буря над Ворохтою, Татаровом і Микуличиним. Буря почалася в годині 10-їй вечором громами, що біли неначе артилерійській барабанний вогонь на позиції. Доц лив як з відра.

Дєсь біля 12 год. вночі наступило обривання хмари за Ворохтою на полонині "Морнїшєска". Хмаролом був так страшний, що протягом пів години ціла долина Ворохти була заллєта водою. Вода сплївала з гір неначе страшна лавина, несучи цілі острови землі разом з ростучими смєреками та камінням. Все те падало нестримно з страшним лоскотом на долини. Населєння рятувалося на дахи хат і всі буди пересвідчили, що це вибух вулькану в Чорногорі, де неї геси утворилася дєсь коло Говерлі величєзна шлізна, звідки несеться якийсь дим, а вода в озері на Томнатику так хвилєвала, ніби варилася.

Вода з Ворохти дуже скоро покотилася в долину, забіраючи з собою фабрику олійку з терену д-ра Луцького на Морнїшєсї (там де був хмаролім) та 6 людег так, що до нині не знає, де ті людег подїлися. У Ворохті забрала вода 5 хат, 2 корови і 4 коні, з Татарова 3 хати, з Микуличина млин, а в тартаку в Микуличині дуже багато дошок, в Ворохті втопилося 4 робітників в колїї.

Вода забрала всі мости на дорозі з Ворохти до Яремча, залізничий тор між Ворохтою й Татаровом на 100 метрів і між Татаровом і Микуличиним ушкодженнй. Вода забрала геть з шинами 20 метрєво висєке підмуровання на дорозі до Ворохти. Направа тору протрєває мабуть пів року.

Зв'язок з Ворохтою можливий тільки піший і з великими труднощами. Положення ускладненє факт, що в Ворохті є ще коло 3 тисячі літників, які не можуть ніяк дістатися до дому. Телефонічне подучення все ще перерване. Дорожнєча у Ворохті зрєсла непомирно, годі чоғанєбудь дістати, за 5 клг. цукру платять 1 дол., за 5 клг. соли 50 цент. Польська влада не робила й не робить ніяких рятункових заходів. Залишенє сильно кукурудна мука, нафта, сїль і взагалі всі продукти першої потреби.

Те саме відчувається й в Кутах, де наслідком цілковитого замулення млинівкї, стоять ці млини, які заосмотрювали в усьєку муку цілу околицю. Дорожнє сильно мука, всяка ярина, головнво цибуля, з якої живють кутчанє, а яку по части вимулила й забрала вода, а те що остало — гниє в болоті, яке через дощі не висихає. Взагалі куди не глянути оком, скрізь руїна. Там валиться вже підмулена хата, тут бракує пів морга поля, де була сіножатє там один зарінок — шутровисько, а на кукурудні стрїй дараб і дєжко дерева. Скрїзь ходять гуртками люде, та тільки руками розводять. З облич їх глядять розлука — незвіра, не має охоти для якої небудь акції.

Про рятункоу для них треба подбати другим.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!